dostansenagympl.cz

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA 9

ČJ911

Test je předmětem autorských práv www.dostansenagympl.cz

DIDAKTICKÝ TEST

Počet úloh: 30

Maximální bodové hodnocení: 50 bodů

Povolené pomůcky: psací potřeby

Jméno a příjmení

1 Základní informace k zadání zkoušky

- **Časový limit** pro řešení didaktického testu **je uveden na záznamovém archu**.
- U každé úlohy je uveden maximální počet bodů.
- Za neuvedené řešení úlohy či za nesprávné řešení úlohy jako celku **se neudělují záporné body**.
- **Odpovědi pište do záznamového archu.**
- Poznámky si můžete dělat do testového sešitu, nebudou však předmětem hodnocení.
- **Nejednoznačný nebo nečitelný zápis odpovědi bude považován za chybné řešení.**

2 Pravidla správného zápisu odpovědí

- Odpovědi zaznamenávejte **modře nebo černě** píšící propisovací tužkou, která píše **dostatečně silně a nepřerušovaně**.
- **Hodnoceny budou pouze odpovědi uvedené v záznamovém archu.**

2.1 Pokyny k uzavřeným úlohám

- U všech úloh/podúloh **je právě jedna odpověď správná**.
- Odpověď na úlohu/podúlohu zřetelně zakřížkujte v příslušném bílém poli záznamového archu, a to přesně z rohu do rohu dle obrázku.

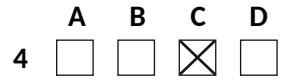

- Pokud budete chtít následně zvolit jinou odpověď, pečlivě zabarvěte původně zakřížkované pole a zvolenou odpověď vyznačte křížkem do nového pole.

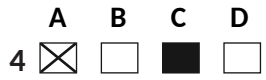

- Jakýkoli jiný způsob záznamu odpovědí a jejich oprav bude považován za nesprávnou odpověď.

2.2 Pokyny k otevřeným úlohám

- Odpovědi **pište čitelně** do vyznačených bílých polí.

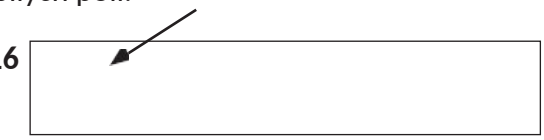

- Povoleno je psací i tiskací písmo a číslice.
- Při psaní odpovědí rozlišujte **velká a malá písmena**.
- Pokud budete chtít následně zvolit jinou odpověď, původní odpověď přeškrtněte a novou odpověď zapište do stejného pole. Vaše odpověď nesmí přesáhnout hranice vyznačeného pole.
- Za chybu se považuje jak jakákoli nesprávná, tak chybějící správná dílčí odpověď. Maximální dosažitelné bodové hodnocení za úlohu se sníží o započítané chyby.

TESTOVÝ SEŠIT NEOTVÍREJTE, POČKEJTE NA POKYN!

VÝCHOZÍ TEXTY K ÚLOHÁM 1–3

TEXT 1

(**1**) Ráno, raníčko panna vstala,
prádlo si v uzel zavázala:
„Půjdu, matičko, k jezeru,
šátečky sobě vyperu.“
(**2**) „Ach nechoď, nechoď na jezero,
zůstaň dnes doma, moje dcero!
Já měla zlý té noci sen:
nechoď, dceruško, k vodě ven.
(**3**) Perly jsem tobě vybírala,
bíle jsem tebe oblíkala,
v sukničku jako z vodních pěn:
nechoď, dceruško, k vodě ven.
(**4**) Bílé šatičky smutek tají,
v perlách se slzy ukrývají,
a pátek nešťastný je den:
nechoď, dceruško, k vodě ven.“ —
(**5**) Nemá dceruška, nemá stání,
k jezeru vždy ji cos pohání,
k jezeru vždy ji cos nutí,
nic doma, nic jí po chuti. —
(**6**) První šáteček namočila —
tu se s ní lávka prolomila
a po mladičké dívčině
zavířilo se v hlubině.
(**7**) Vyvalily se vlny zdola,
roztáhnuly se v širá kola;
a na topole podle skal
zelený mužík zatleskal.

(Karel Jaromír Erben: Vodník)

TEXT 2

Anafora (řecky *znovuuvedení*) je v literární teorii slovní figura, opakování shodného slova nebo skupiny slov na začátku za sebou jdoucích veršů nebo vět. Je opakem **epifory**, u níž se slova opakují na konci verše nebo jiného celku. Příkladem anafory z české literatury mohou být tyto Bezručovy verše:

Sto roků v šachtě žil, mlčel jsem.
Sto roků kopal jsem uhlí.

Příkladem epifory jsou tyto Erbenovy verše:

Co to máš na té tkaničce,
na krku na té tkaničce?

1 bod

1 Které z následujících tvrzení odpovídá TEXTU 1?

A) Dívka jde přes nesouhlas své matky k jezeru, aby si vyprala šátky a vykoupala se.
B) Matka nechce, aby dcera šla k jezeru, protože měla zlý sen a má zlé tušení, navíc je pátek, což je podle ní nešťastný den.
C) Matka nechce, aby dcera šla k jezeru v bílých šatech, které nosí smutek.
D) Dívka chce jít k jezeru, protože se jí tam líbí.

1 bod

2 Které z následujících tvrzení o verši podtrženém v TEXTU 1 je pravdivé?

A) Tento devítislabičný verš se rýmuje s veršem, který není devítislabičný.
B) Tento devítislabičný verš se rýmuje s veršem, který je také devítislabičný.
C) Tento verš není devítislabičný a rýmuje se s veršem, který je devítislabičný.
D) Tento verš není devítislabičný a rýmuje se s veršem, který také není devítislabičný.

1 bod

3 Které z následujících tvrzení o verších v <u>páté sloce</u> v TEXTU 1 je pravdivé?

Úlohu řešte na základě informací uvedených v TEXTU 2.

A) Ve verších je použita jednou anafora a jednou epifora.
B) Ve verších je použita dvakrát anafora a žádná epifora.
C) Ve verších je použita jednou anafora a žádná epifora.
D) Ve verších je použita dvakrát anafora a dvakrát epifora.

---

1 bod

4 Která z následujících vět je zapsána pravopisně správně?

A) Zbalte si své věci a spátky se nevracejte.
B) Sbalte si své věci a spátky se nevracejte.
C) Sbalte si své věci a zpátky se nevracejte.
D) Zbalte si své věci a zpátky se nevracejte.

---

max. 3 body

5 Přiřaďte k jednotlivým významovým poměrům (5.1–5.3) větu (A–E), v níž se daný poměr uplatňuje.

(Každou možnost z nabídky A–E můžete přiřadit pouze jednou. Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.)

5.1 poměr vylučovací _____
5.2 poměr odporovací _____
5.3 poměr stupňovací _____

A) Nedokázali nepřítele porazit, a dokonce sami utrpěli velké ztráty.
B) Buď se mu omluvíte, nebo dáme celý případ k soudu.
C) V létě biatlonisté jezdí na kole nebo trénují na kolečkových bruslích.
D) Byl odvážný, a proto zvítězil.
E) Máš talent, a neváží ši toho.

---

max. 2 body

6 Ke každé z následujících podúloh (6.1 a 6.2) napište současné (tj. ne zastaralé) spisovné slovo, které odpovídá zadání a zároveň <u>není</u> vlastním jménem.

6.1 Napište podstatné jméno, které je v 1. pádě čísla jednotného dvouslabičné, je příbuzné se slovem STARÝ a skloňuje se podle vzoru MUŽ.

6.2 Napište přídavné jméno, které je v 1. pádě čísla jednotného dvouslabičné, je příbuzné se slovem ŠÍT a skloňuje se podle vzoru JARNÍ.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 7–11

(**1**) Jedním z nejdůležitějších symbolů sardinské kultury jsou bezesporu nuraghi. Tyto megalitické kamenné věže a celé osady kolem nich pocházejí ze starověku, kdy je na Sardinii stavěla nuraghská civilizace již od 18. století př. n. l.

Sardinie, italský ostrov ve Středozemním moři, nabízí rozmanitou škálu možností v podobě exotické krajiny, vzácné fauny, zajímavé kultury a historie. Pobřeží láká na turistiku a bohatý noční život, vnitrozemí nabízí hluboký pohled do minulosti. Kromě nuraghi se na Sardinii vyskytují také dolmeny, menhiry a kruhové hroby, avšak více než 8000 megalitických staveb vytvořených nuraghskou civilizací bere při pohledu na ně dech. Tento pozoruhodný úkaz z doby bronzové v překladu znamená něco jako „halda kamení". Jen tak ledajaká halda kamení to ale rozhodně není a důvodů je pro to mnoho!

Nuraghi jsou více než 25 metrů vysoké konstrukce kuželovitého tvaru postavené z kamenných bloků. Jedná se o největší a nejlépe dochované evropské megality. V dnešní době jich na Sardinii **stojí** na osm tisíc, ale v dobách největšího rozkvětu jich bylo mnohem více.

(**2**) Jejich přesný účel není dodnes známý. Protože jsou rozestavěny po celé Sardinii vždy ve vzdálenosti asi tři kilometry čtvereční, sloužily pravděpodobně jako komunikační systém a ke kontrole teritoria. Některé jsou situovány na strategických místech. Mohl to být symbol síly a defenzivy. Mohly ovšem plnit více funkcí, zejména pokud se jich nacházelo více v těsné blízkosti. Pak pravděpodobně sloužily jako chrámy, zásobníky obilí nebo obranné věže a sídlo vládnoucí třídy. Často se kolem jednoho nuraghi nachází menší kruhovité stavby, v nichž pravděpodobně bydleli prostí lidé.

(**3**) Starousedlíci na Sardinii mají jasno, kdo stavby postavil. Jejich legendy předávané z generace na generaci hovoří o tom, že to byli obři. Na každém šprochu pravdy trochu. Existovali v dobách nuraghské civilizace lidé vyššího vzrůstu? Kdo ví! Pověsti nemůžeme zaměňovat s fakty. Jak to přesně bylo, se už dnes nedozvíme.

(poznatsvet.cz)

max. 2 body

7 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda jednoznačně vyplývá z výchozího textu (A), nebo ne (N).

		A	N
7.1	Takzvaná nuraghská civilizace postavila v době bronzové na ostrově celkem 8000 megalitických staveb.	☐	☐
7.2	Nuraghi jsou konstrukce kuželovitého tvaru a není dodnes přesně jasné, k čemu sloužily.	☐	☐
7.3	Všechny nuraghi na Sardinii měří 25 metrů a jsou situované na strategických místech.	☐	☐
7.4	Legendy na Sardinii říkají, že kamenné stavby postavili obři, což může například znamenat, že Nuraghové byli lidé vyššího vzrůstu.	☐	☐

max. 3 body

8 Vypište ze třetí části výchozího textu tři podstatná jména, která jsou v textu užita ve 4. pádě.

1 bod

9 Které z následujících slov užitých ve výchozím textu byste neoznačili jako spisovný jazykový prostředek?

(Posuzovaná slova jsou ve výchozím textu podtržena.)

A) šprochu
B) bezesporu
C) menhiry
D) těsné

1 bod

10 Která z následujících informací je ve výchozím textu čtenářům předkládána jako nejméně jistá?

A) Informace, že nuraghi znamená v překladu do češtiny „halda kamení“.
B) Informace, že nuraghi byly symbolem síly a defenzivy.
C) Informace, že nuraghi postavili lidé vysokého vzrůstu.
D) Informace, že nuraghi sloužily jako chrámy.

1 bod

11 Které z následujících tvrzení je pravdivé?

(Sloveso *stát* pochází z výchozího textu a je v něm vyznačeno tučně.)

A) Sloveso *stát* je v této větě použité ve stejném tvaru i ve stejném významu jako sloveso *stát* ve výchozím textu: *Ubytování na Sardinii stojí osm tisíc korun za týden.*
B) Sloveso *stát* v této větě je použité v jiném tvaru i v jiném významu než sloveso *stát* ve výchozím textu: *V celé Evropě stojí mnoho megalitických památek.*
C) Sloveso *stát* je v této větě použité v jiném tvaru, ale ve stejném významu jako sloveso *stát* ve výchozím textu: *Ty nám za to nestojíš!*
D) Sloveso *stát* je v této větě použité ve stejném tvaru i ve stejném významu jako sloveso *stát* ve výchozím textu: *Od pravěku stojí na celém světě mnoho kamenných staveb.*

---

max. 2 body

12 Rozhodněte o každém z následujících souvětí, zda je zapsáno pravopisně správně (A), nebo ne (N).

		A	N
12.1	V mělkém bazénu si způsobila úraz a ztratila vědomí.	☐	☐
12.2	Předkrm s husími játry patřil k nejoceňovannějším lahůdkám festivalu jídla.	☐	☐
12.3	I když rozuměl tolika věcem, vždy vystupoval velmi skromně.	☐	☐
12.4	Petrovy atletické výkony a všestranost jeho talentu nás nepřestávaly udivovat.	☐	☐

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 13

Třída sklesle poslouchala učitele ***** špatné výsledky čtvrtletních testů. Při hodině *xxxxx* nezvyklým tichem mlčeli i ti, u nichž to nebylo obvyklé.

max. 2 body

13

13.1 Napište náležitý spisovný tvar slova *oznamující*, který patří na první vynechané místo (*****) ve výchozím textu.

13.2 Napište náležitý spisovný tvar slova *doprovázený*, který patří na druhé vynechané místo (*xxxxx*) ve výchozím textu.

(Po doplnění náležitých tvarů slov musí být výchozí text gramaticky správný.)

---

3 body

14 Seřaďte jednotlivé části textu (A–F) tak, aby byla dodržena textová návaznost.

A) Prázdnou plechovku vypláchl vodou a dal ji chlapci vypít. A šmytec. „Měl jsem být opatrnější," řekl. Chlapec nijak nereagoval. „Musíš se mnou mluvit." „No jo." „Chtěl jsi vědět, jak vypadaj ty zlý. Tak už to víš. Možná na ně ještě narazíme. Mám za úkol se o tebe postarat. Bůh mě tím pověřil. Zabiju každýho, kdo se tě dotkne. Chápeš to?"

B) Šestnáct, možná dvacet. Kdysi na cestě házeli kroužky – v jednom železářství za tím účelem našli čtyři velké ocelové podložky, ale teď už je neměli, ani ostatní věci. Večer se utábořili ve strži a oheň si rozdělali u skalního výstupku; snědli poslední konzervu.

C) Všude v lese čerstvý sníh: ležel na větvích i listech, ale už byl kvůli popílku šedý. Šli k místu, kde nechali vozík; dal do něj batoh a vyjel na silnici. Žádné stopy. Poslouchali: naprosté ticho. Pak se vydali šedou břečkou. Chlapec se držel po jeho boku.

D) Ušetřil ji na konec, protože to bylo chlapcovo oblíbené jídlo – vepřové s fazolemi. Dívali se, jak jídlo na uhlících pobublává. Sundal plechovku kleštěmi a pak beze slova jedli.

E) Celý den se trmáceli; chlapec mlčel. Do odpoledne už rozbředlý sníh ze silnice odtál a do večera byl asfalt suchý. Šli dál. Kolik kilometrů?

F) „Ano." Chlapec seděl zabalený do deky. Po chvíli zdvihl oči. „A my jsme ještě pořád ty hodný?" zeptal se. „Ano. My jsme ještě pořád ty hodný. A vždycky budeme."

(Cormac McCarthy: Cesta)

14.1 _____

14.2 _____

14.3 _____

14.4 _____

14.5 _____

14.6 _____

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 15

Výletní loď kotví v bývalé velrybářské osadě Grytviken už téměř hodinu. Na palubu přišel správce přístavu z King Edward Point, aby zkontroloval dokumenty a vysvětlil cestujícím pravidla chování na břehu.

Veškerá obuv musí být bezvadně vyčištěná a vydezinfikovaná, aby se zamezilo kontaminaci půdy na ostrově. Stejné bio-bezpečnostní předpisy zakazují brát na břeh jakékoliv jídlo. Zakázáno je též rybaření a lov. Na ostrově není k dispozici žádné ubytování pro turisty a stanování či kempování vyžaduje drahé povolení. Z toho důvodu se všichni návštěvníci musí před soumrakem hlásit zpátky na palubě.

Freddie podepsal souhlas se stanovenými pravidly, které rozhodně nemá v úmyslu dodržovat, a teď už téměř dvacet minut čeká v podpalubí lodi, aby se dostal na první člun, který cestující odveze na pobřeží.

Vzhledem k povaze úlohy není zdroj výchozího textu uveden.

1 bod

15 Která z následujících možností nejlépe vystihuje výchozí text?

A) Jde o umělecký text, který popisuje část cesty výletní lodí očima muže jménem Freddie.

B) Jde o neumělecký text, který popisuje pravidla chování v bývalé velrybářské osadě Grytviken.

C) Jde o reportáž, která představuje současnou realitu bývalé velrybářské osady Grytviken.

D) Jde o výklad, který čtenáře seznamuje s pravidly výletních lodí v přístavu King Edward Point.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 16

Pozorovatelé usuzují, že na válce mezi Ruskem a Ukrajinou může nakonec nejvíce vydělat Čína, která se k celému konfliktu staví velmi nejasně a nechce si znepřátelit žádnou stranu. Může tu proto platit známé: Když (*****)

1 bod

16 Ve které z následujících možností je uvedeno české ustálené slovní spojení, jež vystihuje situaci ve výchozím textu, a patří tedy na vynechané místo (*****) v textu?

A) se dva perou, třetí musí zachraňovat.

B) se dva perou, třetí se směje.

C) se směješ naposled, tak se směješ nejlépe.

D) se chodí s džbánem pro vodu, tak se ucho utrhne.

---

max. 2 body

17 Vypište z každé z následujících vět (17.1 a 17.2) základní skladební dvojici.

(Základní skladební dvojice musí být zapsány pravopisně správně.)

17.1 Za protektorátu byla vydána řada knih s více či méně skrytými vlasteneckými nebo k české historii se obracejícími tématy.

17.2 Po úterním hlasování bude následovat jednání zástupců europarlamentu a Evropské komise se zástupci Rady EU, takzvaný trialog.

VÝCHOZÍ TEXTY K ÚLOHÁM 18–23

TEXT 1

(**1**) Toho večera nebylo na jachtě Gloria Pickford osobních sporů; jenom vědecké názory se hlučně rozcházely. Fred (**loajálně** podporovaný Abem) **soudil**, že to určitě museli být nějací ještěři, kdežto kapitán hádal na savce. V moři žádní ještěři nejsou, tvrdil kapitán horkokrevně; ale mladí páni z univerzity na jeho námitky **nedali**; ještěři jsou jaksi větší senzace.

(**2**) Drahoušek Li se spokojil s tím, že to byli tritóni, že byli prostě rozkošní a vůbec že to byl takový úspěch; a Li (v modře proužkovaném pyžamu, které se Abeovi tak líbilo) snila se zářícíma očima o perlách a mořských bozích. Judy byla ovšem přesvědčena, že to všechno je švanda a humbuk a že si to Li s Abem vymysleli, a mrkala zuřivě na Freda, aby toho už nechal.

Abe si myslel, že by se Li mohla zmínit o tom, jak on, Abe, šel bez bázně mezi ty ještěry pro její koupací plášť; proto třikrát vypravoval, jak jim Li ohromně čelila, zatímco on, Abe, odstrkoval člun do vody, a právě to začínal **líčit** počtvrté; ale Fred a kapitán vůbec neposlouchali, vášnivě se hádajíce o ještěry a savce.

(**3**) (Jako by na tom tak moc záleželo, co to bylo, myslel si Abe.) Konečně Judy zívla a řekla, že jde spát; podívala se významně na Freda, ale Fred si právě vzpomněl, že před potopou světa žili takoví staří legrační ještěři, jak se hrome jmenovali, diplosauři, bigosauři nebo tak nějak, a ti se procházeli po zadních nohách, pane; Fred to sám viděl na jednom legračním učeném obrázku, pane, v takhle tlusté knize. Ohromná kniha, pane, tu byste měl znát. „Abe," ozval se drahoušek Li. „Já mám báječnou myšlenku na film."

(Karel Čapek: Válka s mloky)

TEXT 2

Přechodník je tvar slovesa, který slouží ke zhuštění obsahu věty a v současné češtině se příliš nevyužívá. Dnes má knižní až archaický charakter, setkat se s ním můžeme v odborném a uměleckém projevu.

Rozlišujeme **přechodník přítomný** (slouží k vyjádření současnosti dvou dějů) a **přechodník minulý** (slouží k vyjádření předčasnosti jednoho děje před druhým).

Přechodník přítomný se tvoří od sloves nedokonavých tímto způsobem:

Je-li sloveso zakončeno ve 3. osobě množného čísla na -ou (nesou), tvoří se příponami -a, -ouc, -ouce (nesa, nesouc, nesouce).

Je-li sloveso zakončeno ve 3. osobě množného čísla na -í (běží, dělají), tvoří se příponami -e,-íc, -íce (běže, běžíc, běžíce; dělaje, dělajíc, dělajíce).

max. 2 body

18 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda jednoznačně vyplývá z TEXTU 1 (A), nebo ne (N).

		A	N
18.1	Až na pár maličkostí měli toho večera všichni na jachtě Gloria Pickford v zásadě stejný názor.	☐	☐
18.2	Abe na první pohled zastává stejnou teorii jako Fred, ale ve skutečnosti se zajímá spíš o Drahouška Li a snaží se téma jen využít pro získání pozornosti.	☐	☐
18.3	Judy chtěla, aby Fred opustil teorii o ještěrech, protože teorie o savcích se jí zdála mnohem zábavnější.	☐	☐
18.4	Proti teorii o ještěrech a o savcích postavila Drahoušek Li teorii o tritónech, kteří jsou na rozdíl od ještěrů a savců rozkošní.	☐	☐

max. 2 body

19

19.1 Vypište z druhé části TEXTU 1 sloveso v trpném rodě.

19.2 Vypište ze druhé části TEXTU 1 podstatné jméno rodu ženského, které je v textu užito ve 2. pádě a neskloňuje se podle vzoru *žena*.

1 bod

20 **Tvrzení:** Na jachtě Gloria bylo toho večera ***** .

Kterou z následujících možností je nutné doplnit na vynechané místo (*****) ve výše uvedeném tvrzení, aby toto tvrzení odpovídalo TEXTU 1?

A) pět lidí, kteří všichni považovali tajemné tvory za tritony a tři z nich si mysleli, že tritoni jsou ještěři, a dva z nich si mysleli, že jsou to savci

B) pět osob, z nichž jedna se jmenovala Abe a měla modře proužkované pyžamo

C) pět osob, z nichž jedna měla modře proužkované pyžamo a jedna se jmenovala Fred

D) pět osob, z nichž čtyři jsou muži a jedna je žena

1 bod

21 **Kolik přechodníků přítomných se vyskytuje ve druhé části TEXTU 1?**

Úlohu řešte na základě informací uvedených v TEXTU 2.

A) pouze jeden

B) žádný

C) celkem dva

D) celkem tři

1 bod

22 **Kterou z následujících dvojic slov lze v kontextu TEXTU 1 považovat za synonyma?**

(První slovo z každé dvojice pochází z TEXTU 1 a je v něm vyznačeno tučně.)

A) loajálně – oddaně

B) soudil – odsuzoval

C) nedali – nevěnovali

D) líčit – malovat (se)

1 bod

23 **Ve kterém z následujících úseků TEXTU 1 se vyskytuje sloveso dokonavé?**

A) Drahoušek Li se spokojil

B) snila se zářícíma očima

C) jak jim Li ohromně čelila

D) Abe odstrkoval člun do vody

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 24

Otevření nového mostu dlouhého celkem 721 metrů, který jeho stavitelé označují za nejdelší pěšší vysutou lávku na světě, zafungovalo jako magnet. Z kdysi ospalé vesnice se už před časem stal rušný horský rezort. Jeho provozovatelé věří, že nový most tuto reputaci ještě podpoří. Zatím se to daří – na mostě je ve sluném pátečním dopoledni slyšet několik různých jazyků, mezi nimiž je i vietnamština. Ještě před třinácti lety byla Dolní Morava zapadlou horskou vesnicí v údolí pod Králickým Sněžníkem. „Stáli tu dva třicet let staré vleky a to bylo víceméně všechno," vzpomíná Richard Novák, místní rodák, který je už osm let zdejším starostou.

(Respekt 20 / 2022, upraveno)

max. 4 body

24 Najděte ve výchozím textu čtyři slova, která jsou zapsána s pravopisnou chybou, a napište je pravopisně správně.

Slova zapište bezchybně ve stejném tvaru, ve kterém jsou užita v textu. Chybějící dílčí odpověď nebo zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, jsou považovány za chybu.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 25–28

Neohrožení lupiči, krvaví tyrani, ukrutní dobyvatelé a zároveň **excelentní** mořeplavci, zvídaví cestovatelé a podnikaví obchodníci – tolik rozporuplných přívlastků si vysloužili vikingové. Jejich stopy nacházíme na mnoha místech Evropy, hlavně v přímořských lokalitách nebo tam, kam se dalo doplout po velkých řekách.

Vikingové byli příslušníky početné řady starogermánských kmenů, které v raném středověku obývaly území dnešního Dánska, Norska a Švédska. Tito obyvatelé severu byli známí svou zručností v lodní výstavbě a navigaci, což jim umožnilo nejen úspěšné obchodování, ale také časté a daleké nájezdy. Archeologické nálezy dokazují, že již v 8. století v lecčems předstihli jiné evropské národy. Jedním z hlavních obchodních center bylo Ribe, město ležící dnes v Dánsku. Jeho obyvatelé museli být nesmírně zámožní. Po kupcích požadovali jen luxusní zboží **importované** z daleké ciziny. K Ribe pravidelně směřovaly lodě nejen ze zemí západní Evropy, ale i ze Středomoří. Vikingové také ovládali obchodní stezky směřující na východ, do oblasti dnešního Ruska. Slavné kapitoly vikinské námořní historie se začaly psát počátkem 9. století, kdy se před dravostí a mocenskými choutkami těchto válečníků třásla doslova celá Evropa.

(Arnošt Vašíček: České tajemno)

max. 2 body

25 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda jednoznačně vyplývá z výchozího textu (A), nebo ne (N).

		A	N
25.1	Stopy vikingů nacházíme hlavně v přímořských lokalitách a v povodí velkých řek na území dnešního Dánska, Norska a Švédska.	☐	☐
25.2	Svým původem se vikingové, kteří v raném středověku obývali území dnešního Dánska, Norska a Švédska, řadí mezi starogermánské kmeny.	☐	☐
25.3	Dánské město Ribe bylo hlavním obchodním centrem vikingů a bohatlo hlavně proto, že obchodovalo také se Středomořím.	☐	☐
25.4	Vikingové byli podnikaví obchodníci a zvídaví cestovatelé, ale také dobyvatelé a lupiči, kterých se v 9. století bála celá Evropa.	☐	☐

1 bod

26 **Tvrzení:** V kontextu výchozího textu je synonymem slova *excelentní* slovo ***** a synonymem slova *importované* slovo *****.

Která dvě slova je nutné doplnit na vynechaná místa (*****) ve výše uvedeném tvrzení, aby toto tvrzení bylo pravdivé?

(Slova *excelentní* a *importované* jsou ve výchozím textu vyznačena tučně.)

A) vynikající – dovezené
B) obávaní – dovezené
C) vynikající – drahé
D) obávaní – drahé

1 bod

27 **Ve kterém z následujících úseků výchozího textu se nevyskytuje zájmeno?**

A) již v 8. století v lecčems předstihli jiné evropské národy
B) jejich stopy nacházíme na mnoha místech Evropy
C) jedním z hlavních obchodních center bylo Ribe
D) kdy se před dravostí a mocenskými choutkami těchto válečníků třásla doslova celá Evropa

1 bod

28 **Které z následujících tvrzení je pravdivé?**

A) Ve výchozím textu jsou podtržena dvě souvětí, každé z nich se skládá ze dvou vět
B) Ve výchozím textu jsou podtržena dvě souvětí, jedno z nich se skládá ze tří vět.
C) První podtržený větný celek je věta jednoduchá, druhý podtržený větný celek je souvětí, které se skládá ze dvou vět.
D) První podtržený větný celek je souvětí, které se skládá ze dvou vět, druhý podtržený větný celek je věta jednoduchá.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 29

Negativní výsledek antigenního testu nesmí být starší 48 hodin.

1 bod

29 **Ve které z následujících možností jsou uvedeny dva pravopisně správné zápisy číslovky užité ve výchozím textu?**

A) čtyřicetiosmi – osmačtyřiceti
B) čtyřiceti osmi – osmačtyřiceti
C) čtyřicetiosmi – osm a čtyřiceti
D) čtyřiceti osmi – osm a čtyřiceti

max. 4 body

30 Přiřaďte k jednotlivým souvětím (30.1–30.4) odpovídající tvrzení (A–F).

(Každou možnost z nabídky A–F můžete přiřadit pouze jednou. Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.)

30.1 Nesmím jíst jídlo, ve kterým je lepek. _____

30.2 S kebabem je to podobný jako s pizzou, i špatnej kebab je vlastně dobrej. _____

30.3 Chtěl přijít s oběma rodičemi, ale jeho otec tenkrát nemoh. _____

30.4 Měli byste se zajímat o to, jaké jsou zdroje zpráv, které citujete. _____

A) V souvětí není žádné slovo užité v nespisovném tvaru.

B) V každé větě souvětí je pouze jedno slovo užité v nespisovném tvaru.

C) V první větě souvětí není žádné slovo užité ve nespisovném tvaru, v druhé větě souvětí je pouze jedno slovo užité v nespisovném tvaru.

D) V první větě souvětí je pouze jedno slovo užité v nespisovném tvaru, v druhé větě souvětí není žádné slovo užité nespisovném tvaru.

E) V první větě souvětí je pouze jedno slovo užité v nespisovném tvaru, v druhé větě souvětí jsou celkem dvě slova užitá v nespisovném tvaru.

F) V první větě souvětí jsou celkem dvě slova užitá v nespisovném tvaru, v druhé větě souvětí je pouze jedno slovo užité v nespisovném tvaru.

ZKONTROLUJTE, ZDA JSTE DO ZÁZNAMOVÉHO ARCHU UVEDL/A VŠECHNY ODPOVĚDI.